

sosialurin

telf. 14720 · 11820

box 76, 3800 Tórshavn

Útgevri: Føroya Javnaðarflokkur

Fyrirtaksstjóri: Tórfinn Smith

Bládstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bládmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Grundarlagið

UNDIR orðaskiftinum um fíggarløgtingslógina vóru nógv mál havd frammi og tingmenn nýttu hetta høvi meðan útvarpsmikrofonin snurraði til at bera fram áskoðanir um ymisk málsøki eins og lokal áhugamál sum vanligt vórðu tikin upp. Ein fekk ta fatan, at nógv galt um at fáa sum mest uppá fíggarløgtingslógina.

MEN samstundis var frá fleiri av somu monnum drigið nógv á, at nú galt um at spara, tí tað fór ikki at bera til at krevja so nógv frá tí almenna, tá landsins framleiðslu- og útflutningsorka var minni enn tað, sum innflutt bleiv. Her var v.ø.o. eisini javnvág í.

ADALTÁTTURIN ella skurðurin í-gjøgnum alla hesa viðgerð mundi vera í teimum orðum sum lögmaður segði, tá hann visti á, at hetta samfelagið áttu vit at vera fegnir um, tað átti evnini til at halda eina fíggarlóg, hareftir samfelagsuppgávur nar kundu lyftast og loysast. Tað var ígjøgnum hesa fíggarlóg vit høvdu havt orkuna til at fremja tann framburð, sum sæst næstan úti í hvørjum króki í landinum.

TINGVIDGERÐIN er nú av, og nýtt fíggarár er komið. Tær almennu uppgávurnar eru ikki færri enn tær sum vórðu frammanundan. Tað er at vóna, at tað fer at eydnast landsstýrinum at leggja so væl til rættis, at eisini teir trupulleikar, sum í hesum árinum skuldu víst seg, verða loystir av hesum sama samfelag, hvørs orka er tengd saman við viljanum og arbeidsevnum hjá fólkinum, sum her býr.

OG haraftrat eiga vit at leggja aftrat, saman við tí ríkisfelagsskapi, hvørs grundarlag er skapt við sterkari medvirkan og ávirkan av politikki javnaðarmanna.

Nú ein dagin frættist, at ein tinglimur ikki slapp at røða, tí hann var hvittklæddur. Er kanska nak-að galið í tí at vera hvitt-

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

klæddur? Hvør hevur ikki hug at minka um klæðini tá ov heitt verður, av arbeði ella øðrum? Tað liggur jú djúpt í menniskjanum at vilja føla seg sum frægast kropsliga. Eisini um ein harvið má leggja troyggjuna.

Tað eru grundlógarfest persónlig rættindi at avgera, hvussu ein gongur í latin og annars tekur seg út.

Annað dømi um brot á hesi rættindi var, tá dreingjanæmingar fingur valið ímillum klipping ella burturvising.

HVÍTTKLÆDDUR

Hoyrt er um kostskúl-ar, har kostlærarin ger av og hondhevar hvussu næmingarnir ganga ílatnir. Onkustaðni hevur enn-tá verið oyryna-, tanna- og neglasýning hvønn morgun.

Hesi fyrbrigdi eru eisini hjá hervaldum. Her verða brotini á smákongareglurnar ikki avgjörð við skammikrøki, men fongslí ella innitúrur.

Í tinginum rýkur alto talurætturin.

Men í hesum okkara avbera góða landi, yvir-

fólkað av yvirmenniskj-um, hendir ofta, at smábrot av lóvandi fasistisk-um undirstreymum siggja dagsins ljós. Hetta hendir á øllum samfelagsøkjum.

Frá at ráða uttaná fólki er lopið stutt til eisir- at ráða innani. Orðtakið »Tankar eru tollfrir« kann so verða tikið úr málinum.

Samanumtikið er tað kanska ikki so fjart í hesum bókabrennitíðum.

Mótregla

LANDARARNIR Á POLARFROST**Kunnu ikki fáa akkordskipan á Polarfrost, hóast arbeitt verður í akkord-tempo!**

Landarar á Polarfrost í Vági hava heitt á leiðsluna á virkinum um at fáa eina akkordskipan í lag við teirri grund, at tað gongur so skjótt fyrri seg at landa. Landararnir siga, at tað er alt ov strævið, tí tað verður arbeitt við einum tempo, sum er langt oman fyrri ta vanligu timalønina.

Men leiðslan á virkinum hevur avvist hesum ynskjunum frá landarun-um blankt við tí grundgeving, at tað hava teir als ikki ráð til, ella at so má virkið umleggjast, tí

tað er ikki bygt til akkord-arbeði, hóast vit vita, at virkið er tað mest nýmót-ans aav sínum slagi í Norðanlondum.

Ja, so langt fara kapitalistarnir við sínum umskyldningum fyrri at sleppa frá at gjalda einum timaløntum tað, hann ella tey hava uppiðrið í løn.

Men ikki nóg mikið við tí, so hava teir ein sjakk-formann, sum samtíðis er limur í tí lokala fakfelagn-um í Vági. Hendan mann heittu so hesir landarar á, og bóðu hann um at út-

vega hjálmar til at hava á høvðinum fyrri at økja um trygdina í lastini, tí teir meina, at tað er vanda-mikið at arbeiða í lastini við ongum hjálmi á høvð-inum. Men svarið, teir fingur, var: »Farið út og keypið hjálmarar sjálvir ella farið heim.«

Ja, soleiðis verður alt ov ofta tann arbeiðandi stætturin viðfarin her á landi, har bara kapitalurin sleppur at ráða. Sjálvt um vit arbeiðandi kvinnur og menn vita alt ov væl, at vit standa fyrri eina van-

liga timaløn og arbeiða í akkord-tempo.

Ja, hvør fær vinningin av hesum, eg spyrji bara. Eg fari at heita á allar arbeiðarar — kvinnur sum menn — um at standa saman um at krevja okkara rætt á teimum ar-beiðsplássum, sum vit eru stódd á kring um í land-inum.

Vit fakfelagslimir sakna alt ov ofta samanhald millum arbeiðsfólk. Minnist til: samanhald gevur styrki! Og styrki mugu vit hava, um vit skulu vinna okkara sømdir, og tað er vert at leggja sær í geyma, nú samráðingar-nar verða í vár!

Troytt arbeiðsfólk

UM VARÐAN, FELAG FYRI FØROYSKAR BÓKMEN- TIR

Sum limur í Bókmenta-felagnum Varðanum síðan eg kom heim aftur til Fø-roya mitt í sektiárunum loyvi eg mær at koma við hesum orðum.

Eg geri tað, tí eg vóni enn, at tað ber til í dag og í framtíðini, at bókmenta-felagið og tíðarritið hjá tí kunnu fáa sama stóra týðning, sum tey høvdu í tjúgunum og triatiárun-um. Tá gav Bókmentafelagið út bókur og eitt livandi tíðarrit, sum høvdu so stóran týðning, at vit illa duga at mynda okkum stuðuna í dag á so mong-um umráðum, um tær og

tíðarritið ikki vóru komn-in.

Eitt aftrat. Bókmenta-felagið og tíðarritið vórðu stuðlað av fólkinum. Sjálvandi kunnu eitt nýtt felag og tíðarrit gerast, tað ber væl til, men meiri mennandi er tað, um Bókmentafelagnum var liv lagað.

Størri gávu og vakrari minnisvarða kunnu vit ikki geva teimum fáu, ið eftir eru og teimum undir grønu torvu.

Bæði teimum, sum hava eitt navn og teimum mongu, ið vit nú ikki kenna, sum stuðlaðu fel-

agnum og tíðarritinum.

Nú kann onkur halda, at Bókmentafelagið og tíðarritið er tryggjað, nú hava tey pening, ja, um tað var ein vanligur handil ella heilsøla hevði tað verið á leið, men eisini ein handil ella heilsøla mugu hava nýggjan innblástur (inspiration), um teimum skal vera liv lagað.

Peningur er bara helm-ingurin her sum í øllum øðrum forum í livinum. Vit mugu heldur ikki gloyma, at tað ikki vóru pengar, sum var megin ella innblásturin til felagið og tíðarritið í tjúgunum og triatiárunum.

Vit liva ei av breyði eina, av peningi ella end-urprenting, annars einki ilt um tað. Nýtt liv skal til.

Teir byggja land, ið liva.

Bókmentafelagið Varð-in var eitt opið felag, har øll kundu gerast limir.

Á árligum aðalfundum velja so limirnir eina try-mannanevnd, sum so vel-ur formann, avgreiðslu-mann og ritstjóran ella ritstjórar til tíðarritið Varðan.

Aftan á aðalfundin í 1976 valdi nevndin Gunnar Hoydal og meg til rit-stjórar í felagnum og Jó-han H. W. Poulsen til formann. Á aðalfundinum var stórus áhugi fyrri at fáa tíðarritið út tær ferðir um árið. Bara ein, Emil Juul Thomsen, helt, at í staðin fyrri tíðarritið skuldi ein árbók gevast út til jólar.

Og so var at fara til Framhald á síðu 10

Vegna avmarkað pláss í blaðnum, kunna vit ikki taka við lesarabrev, sum eisini eru send øðrum bløðum.